

పూర్వ క్రిచర్

సాయంత్రం అయిదు దాటింది.

జనం హోటలుకి ముమ్మరంగానే వస్తున్నాడు, కళ్ళకి చేతులకీ తీరువాటు వుండడమే లేదు. అలా అంతపనిలో కొంటర్ దగ్గర కూచున్నాసరే ఎందుకో నిద్దర ముంచుకొస్తున్నాది. అంతలా అలిసిపోయిన్నాను. ఎప్పుడో పన్నెండు న్నరకనగా వెళ్ళేడు, మా అల్లుడు ఇంటికి. “ఇప్పుడే వస్తాను మామయ్యా, చిన్న నిద్దరతీసి; రాత్రి రెండో ఆట కెళ్ళేంకదూ. నిద్దరేడు” అని. అలాగే నిద్ద రోతున్నాడు గాబోయి, ఇప్పటిదాకానూ.

“ఏంటయ్యా! ఎక్కడ సంపాదించేవు, ఈ సెర్వర్లూ ఈ సజ్జాను!” అని వినుకుంటూ ఇచ్చ రూపాయి టేబిల్ మీదున్న గాజుపలకమీద ఫెడీమని కొట్టేడు, వో పెద్దమనిషి. దాంతో ఈ లోకంలో పడ్డాను.

మా హోటలుకి రోజూ వాడుకగా వచ్చే మనుషుల్లో వాకడూ అతను. పోల్చేను.

“ఏం బాబూ? ఏమైంది?” అన్నా; వీలైనంత అణకువ నటిస్తూనూ.

“ఏమిచెందంటా వేమిటయ్యా, మెల్లిగాను. ఈ మాత్రం ఆ మాత్రం బేరం వుండేసరికల్లా ఏదో గుడ్డిలో మెల్ల అన్నట్టుగా మీ పొవ్రయిటర్లు బాగా మర్యాదగానే వుంటారుగాని సెర్వర్లకి కఠంభూమ్మీదుంటాయా? రవ్వదోసెతెచ్చి కాఫీ యివ్వరా నాయనా అంటే కాఫీ ముందిచ్చేసి రవ్వదోసె కాల్తున్నాడండీ అంటాడు! నాయిగున్నర కనగా దూరేను. ఈ గూభ్యంలో. ఇప్పుడూ, బయట పడ్డం!—ఎప్పుడొచ్చినా నేరకపోయి ఒచ్చాన్రాబాబూ అనిపించేస్తే ఇంకెందుకూ హోటళ్ళు?” అంటూ మధ్యలో రిస్తువచ్చి నా కళ్ళముందు ఆడిస్తూ నేనిచ్చిన చిల్లర లెక్కపెట్టుకోకుండా జేబులో పడేసుకుని వెళ్ళిపోయాడు. అది చిరాకన్న మాట.

అతనింతసేపూ కూచుని వెళ్ళిన చోటువేపు అనుకోకుండా చూసేను. అక్కడ వీరయ్య సస్లయ్ చేస్తున్నాడు. వీరయ్య అసలు పసంత విహార్ సర్లయరు; రివీవర్ గా వచ్చేడు. లేకపోతే అక్కడ నచేళన్ వుండవలసింది.

వజ్రేణ వున్నా మురుగన్ వున్నా నేనింక హాల్లోకి తిరిగి చూసుకోవక్కరలేదు. ఒచ్చేవాళ్ళ మొహాలూ. వెళ్ళేవాళ్ళ బిల్లులూ శ్రద్ధగా చూసుకుంటే చాలును. ఇవాళ శనివారం. వాళ్ళిద్దరికీ ఆఫ్.

నజ్రేణనూ, మురుగనూ మాణిక్యాలంటివాళ్ళు. కస్టమర్స్ కిచ్చిన మర్యాద, నా వ్యాపారానికి ఎంత సాయం చేసిందో మాటల్లో చెప్పడం కష్టం. ఇద్దరూ వో రోజే ఆఫ్ ఎందుకరా బాబూ అని నేను ఒప్పుకోలేదు. మా అన్నదమ్ములిద్దరినీ విడదీస్తారాసార్ అని వాళ్ళూ ఒప్పుకోలేదు. సరేపొండి అని నేనే ఒప్పుకున్నాను, ఆఖరికి.

వాళ్ళిద్దరూ అన్నదమ్ములుకారు. ఒక ఊరివాళ్ళేమో అంటే అడికాదుటా, పోనీ ఒక స్కూల్లో ఒక క్లాస్ లో చదువుకున్న వాళ్ళు, ఒక ఆఫీసులో పనిచేసిన వాళ్ళు, ఒక రూమ్ లో అద్దె కుండినవాళ్ళు—ఇలాంటి వాళ్ళవరేనా సరే, అంత స్నేహంగా వుండడం మీ రెవరూ యెక్కడా చూసుండరు. ఒక్క హూటల్లో సెర్వర్లుగా వుండడంవల్ల ఇలాంటి గొప్ప స్నేహం ఏర్పడుతుందని నేను చెప్పడంలేదు. నేనేమీ చెప్పలేను. వాళ్ళ స్నేహం, ఆత్మీయతా యింతలా బలపడిపోడానిక్కారణం నేనూహించలేను, అనటం.

వాళ్ళు మా హోటలుకి సెర్వర్లుగా వచ్చిన పన్నెండేళ్ళలో కొద్దిసార్లు ఎప్పుడో అప్పుడప్పుడు—వాళ్ళింత స్నేహంగా వుండటానికి కారణం ఏమిటో కనుక్కోవాలని నాకు మహా అనిపించింది. నేనడిగినప్పుడల్లా పళ్ళన్నీ బైట పెట్టి నవ్వేసేవాళ్ళు. మరెవరు అడిగినా అంతేట. వాళ్ళ భాషలో ఏదేదో అనుకుంటారుట; పైగానూ.

వాళ్ళ మైత్రికి చూ రుబ్బింగు భద్రయ్య చెప్పే భాష్యం చాలా పౌరాణికంగా వుంటుంది. ఎప్పుడో ఎక్కడో వీళ్ళిద్దరూ వొకరికి తెలియకుండా వొకరు ఓ పిల్లని, ఒకే పిల్లని ప్రేమించారు; ఆ పిల్ల వీళ్ళిద్దరినీ ఆటాడించి చివరికి వీళ్ళిద్దరికీ మధ్య తగూ పెట్టింది; ఇద్దరూ కొట్టుకున్నారు; మళ్ళీ వాళ్ళలో వాళ్ళే ఇదంతా ఆ పిల్ల చేసిన కుతంత్రం అని కనిపెట్టి రాజీకి వచ్చేరు— అంటాడు.

కొట్టుకొని రాజీకొచ్చిన తరువాత ఏర్పడ్డ స్నేహం మామూలు స్నేహం కంటే దిట్టంగా వుంటుందనే అభిప్రాయం మామూలు మనుషుల్లో చాలా ప్రచారంలో వుంది. అరెరె, కొట్టుకున్నాం సుమీ అని పళ్ళాల్తావపడ్డ తరవాత

హత్యగా వీలువలు తెలిసిపోయి ఇనుమడించిన ప్రేమాభిమానాలతో ఒకర్ని కరు చూసుకొంటారన్న మాట దీని కాధారం కాబోలు. ఏమైనా సరే, భద్రద్యుత చెప్పిన భాష్యం చాలామంది నమ్మారు. ఎందుకంటే, ఇద్దరు మొగాళ్ళు కొట్టుకుందికి ఆడదంత బలమైన కారణంలేదు, అంతస్తునిబట్టి ఆ కొట్టుకోడం పద్ధతి. అది సృష్టించే చరిత్రా మారొచ్చు. ఆవేశంమాత్రం అంతటా వొకటే.

మొత్తంమీద ఇరవై నాలుగంటలూ ఒకేచోట వుంటూ, ఒకేచోట తింటూ ఒకేచోటికి తిరుగుతూ వుండే ఈ మురుగన్ నటేశ్ల మా హోటలుకి సంబంధించిన జనం అందర్నోను ఉత్తమ స్నేహానికి వొక ఉత్కృష్టమైన ఉదాహరణ ఏర్పరచేరు.

రికెలోంచి మా అల్లుడు దిగేడు. అమ్మయ్య అనుకున్నాను.

అతను చేసిన ఆలస్యానికి అతన్నెలా చివాట్లు పెడితే బావుంటుందా అని మాటలు వెతుక్కుంటున్నాను; అతను మెల్లెక్కి లోపలి కొస్తున్నంత సేపూ తీక్షణంగా అతనివేపు చూస్తున్నాను. అతను మాత్రం నా చూపులు లక్ష్య పెట్టక గబగబా గల్లాపెట్టి దగ్గరకొచ్చి, 'వేగిరం రెడ్డిగారి హాస్పిటలుకి వెళ్ళు మామయ్యా' అన్నాడు. 'ఆ వెధవలిద్దరూ చిత్తుగా తన్నుకున్నారు.'

నా చెప్పల్ని నేనే నమ్మలేక పోయేను. నటేశన్, మురుగన్ - స్నేహానికి ఉత్తమమైన ఉదాహరణ. వాళ్ళిద్దరూ - కొట్టుకున్నారుట. చర్మాలు గీసుకు పోయి. నెత్తుర్లు కారుకుంటూ, బుర్రలు బద్దలై హాస్పిటల్లో వున్నారుట.

* * *

'ఉండుండి. మా మంచిపని చేసేరెండి, మీ వారి సుగ్రీవులిద్దరూను!' అన్నాడు డాక్టర్ రెడ్డి, నన్ను చూడగానే.

నా ప్రాణం ఉసూరు మంది.

'కొట్టుకుంటే కొట్టుకున్నారుగాని వాళ్ళనలా అనకయ్యాబాబూ' అన్నాను.

'మరేమీ టనమంటారు? రామ లక్ష్మణు లనమంటారా, బలరామ కృష్ణు లనమంటారా?'

అతని పరిహాసానికి నొచ్చుకున్నాను. 'రామలక్ష్మణు లనవలసిందే. ఇవాళ ఏదో కొట్టుకున్నారని ఇన్నాళ్ళనించీ నేను చూస్తున్న వాళ్ళ స్నేహమంతా అబద్ధమయి పోతుందిటయ్యా?'

‘సరేలే. ‘ఏదో’ కొట్టుకోడమా అది!’ అంటూ డాక్టర్ రెడ్డి లేచేడు. ‘వదండి, మీ రాను లక్షణాలున్న చూద్దరుగాని’ అన్నాడు వేళాకోళంగా నవ్వుతూ.

అతని వెనకాతలే వెళ్ళేను.

‘వాళ్ళని వారి సుగ్రీవులంటూనే పక్కపక్కని పడుకో బెట్టేరే!.... వేరే చోటుకి నో మంచం మార్చండి బాబూ మీకు పుణ్యముంటుంది! లేకపోతే ఒంటిమీద తెలివి రాగానే మళ్ళీ తన్నుకుంటారేమో’ అన్నాను.

‘అవునుండోయ్! అన్నాడు రెడ్డి, కళ్ళు పెద్దవి చేసుకుంటూ.

వాళ్ళిద్దరి మంచానికి మధ్య మా సప్లయర్ సుబ్బయ్య స్టూల్ వేసుకుని కూచున్నాడు. మమ్మల్ని చూసి లేచేడు.

‘ఏమయ్యా, సుబ్బయ్యా! నువ్వు- నువ్వేనేమిటి, వాళ్ళిద్దర్నీ హాస్పిటలకి తీసుకొచ్చేవు?’ అని వాణ్ణి పలకరించేను.

‘లేదండీ..... నే నుట్టినే. వాళ్ళక్కడున్నారని కబురు తెలిపొచ్చేను.’

‘నేనండీ, తీసుకొచ్చేను!’ అంటూ మా పక్కనించి ఓ నల్లటి కుర్రాడు ముందు కొచ్చాడు. పాతికేళ్ళండవు.

‘సోమయ్యగారి మామిడితోట్లో నూతి దగ్గరండీ. వీళ్ళిద్దరూ కొట్టుకోడమీ మధ్యాహ్నం మూడున్నరకి-’ అన్నాడా అబ్బాయి.

నేను ఆశ్చర్యంగా చూసి ‘చెప్పు’ అన్నట్టు కళ్ళూ బుర్రా అడిగిచేను. ‘ఊ!’ అన్నాను.

‘నేను సమంగా అదే ట్రైముకి రోడ్డుమీంచి సైకిల్ తొక్కకుని వొచ్చే స్తున్నానండీ. తోట్లోంచి ఏవో అరుపులు వినిసిస్తూవుంటే ఏమిటా అని సైకిలాపి చెట్లలోంచి తొంగి చూసేనండీ. అచార్తుగా వాడు (మురుగన్) వీడిమీదికి ఒక్క ఎగురు ఎగిరేడిండీ. ఇంకేమున్నాది, ఇద్దరూ కలబడ్డారు. సైకిలుకి తాళం వేసి తోట్లోకెళ్ళేను. ఇద్దర్నీ విడదీద్దామని మధ్యకెళ్ళేను. ఇద్దరూ నన్నట్టు లెమ్మని గోలచేసేరు. అరె, మీకేమన్నా బుద్ధుండాలేదా, వదండి అవతలికని చెరో రెక్కా పట్టుకున్నానో లేదో, ఇద్దరూ వొక్కమాటు నన్ను దురిపేసేరు. దాంతో కిందపడ్డాను. ఇదుగో, కాలి ముణుకు గీసుకు పోయింది— పెద్దదెబ్బ కాదులెండి—’

‘అసలెందుకు కొట్టుకున్నార!’

‘ఏమో!’

‘మరి నువ్వు అంత దగ్గరగా వెళ్ళేవుకదా, అడగలేకపోయావా?’

‘అడక్కపోవడమేం, అడిగేను!.... నా కు దెబ్బ తగలకముందేమో అసలు వాళ్ళని విడిపిస్తే చాలనుకున్నాను. వెంటనే ఎందుకో కనుక్కోవాలని నాకూ అనిపించింది, అసలేమిటలా, చెప్పండని మళ్ళీ వాళ్ళ మధ్య దూరేను.. నాతో మాట్లాడం సంగ తటుంచి, వాళ్ళలో వాళ్ళేనా అసలు మాట్లాడుకున్నారు గాదు.... ఫెడీ అంటే ఫెడీ అని వాకటే గుడ్డుకోడం, ఒకటే కిందపడి దొర్లడం.... ఇంతట్లో వీడు (మురుగన్) వాణ్ణి నూతి చప్పామీదికి ఒక్క దెబ్బని విసిరికొట్టేడండి. దాంతో వాడిబుర్రబద్దలైపోయిం చనుకున్నాను. వా డు పడి పోతూ పడిపోతూకూడా, గబుక్కునలేచి, అక్కడ ఇంత వలం దుడ్డుకర్ర ఒక టుంటే దాంతో వీడి బుర్రమీద ఒక్కటేసేడు. కొట్టుకుని కొట్టుకుని అలిసి పోయినారేమో, వాళ్ళ దెబ్బలు వాళ్ళే తప్పించుకోలేకపోయేరు ఇద్దరూ తెలివితప్పి పడిపోయేరు—’

“ఇంతకీ ఎందు కొట్టుకుంటున్నారో తెలీదంటావు.”

“నాకు తెలీదు. తెలివాస్తే వాళ్లే చెప్పాలి. అంతవరకూ బ్రహ్మరుద్రుల క్కూడా తెలీదు.”

“అక్కడింకెవళ్ళు లేరా?”

“ఇంకొ హడుంటే ఇంతలా కొట్టుకో నిద్దువా? ఇద్దరం చెరోజ్జీ పట్టు కొని పోలీస్ స్టేషన్ కి తీసుకొచ్చి అప్ప చెప్పేద్దం!”

“తరవాతేమిచైంది?”

“తరవాత ఇంకేముంది! రోడ్డుమీది కొచ్చి నలుగుర్ని కేకేసి, ఓ రిజై ఆపి, మీ యిల్లు దాల్చోనేకదా, అని మీ కప్ప జెబ్బామని తీసికెళ్ళేం— వీళ్ళద్దరూ మీ హోటల్లో సెర్వర్లని చూకు తెలుసునైండి—అక్కడ మీ అల్లుడుగారు కన పడి ఇక్కడికి తీసుకొచ్చేరు. ఆంతే.”

“పోనీలే నాయనా; మంచి పని చేసేవు” అన్నాను. “పాపం, వీళ్ళ గురించి నీ క్కూడా దెబ్బలు తగిల్చుటన్నాయ్.”

“అఱ, దానికేముంది లెండి.”

“ఊరంతా ఎక్కడా చోట్లెనట్టు ఎక్కడో ఆ సోమయ్యగారి మామిడి తోట్లో ఎందుకూ. ఈ కొట్టుకోడం?”

నా కెవతూ సమాధానం చెప్పలేదు.

డాక్టర్ తో చెప్పవలసిన మాటలు చెప్పేసి ఈ వెనింగ్ వాక్కి బయల్ పడేను.

*

*

*

చిరాకుగా వుంది. నిద్దరొస్తున్నట్టుంది. చల్లటి నీళ్లలో స్నానం చెయ్యాలని కోరిగ్గా వుంది. డాగా ఆకలేస్తున్నాది. ఇవన్నీ కాక మనస్సులో బాధ ఏదో పుట్టి ఒక్కంతా చిట చిట లాడుతున్నట్టుంది. వేగిరం వెళ్లొచ్చేయాలి.

వెధవలిద్దరూ పదిగోజులు హాస్పిటల్లో వుండాలిట. వ్యాపారం బాగా దెబ్బ తింటుంది, ఒక్కరోజు లేక పోయినా సరికల్లా ఇందాక అయిందిగా, శ్మంకభంగం? అనుభవం వున్న పనివాళ్ళు. అలా వంటకాల్లోంచి ఇలా హాల్లోకి తెచ్చి అందించడమే కదా అనుకుంటాం గానీ, దానిలో ఇబ్బందులు దాన్లోనూ వున్నాయి. పాత నెర్వర్లు వీళ్ళతో పాతపేసింబెర్లకి చాలామందికి అలవాటు.... ఎవడికి ఉల్లి చెట్టియో ఎవడికి శనగ చెట్టియో మొహం చూసి తెచ్చిచ్చేస్తారు. వాళ్ళ గుప్ చప్ గా తినేసి ముచ్చటగా మూత్తుడుసుకుంటూ కొతా బుక్కు అందుకొని రాసేసి వెళ్ళిపోతారు, ఏ రోజు కారోజు కొత్త పేసింబెర్లలో ఎక్కువైనా పాతవాళ్ళలో వొక్కడికియిబ్బంది కలిగితే వాళ్ళు ఊరుకోరు, మాకూ బాధే.

ఇవాళ తీరి తూర్పుని ఇంత మోరానికి తలపడ్డారు.

వ్యాపారం సంగతి అలా వుంచి, ఏమిటో వాళ్ళకి ఇంతలేసి దెబ్బలు తగిలేయంటే బాధగా వుంది. వన్నెండేళ్ళనుంచి వాళ్ళు మా హోటల్లో పని చేస్తున్నారు. వదేళ్ళనుంచీ వాళ్ళని మా యింట్లో మనుషుల్లా చూసుకుంటున్నాం. సరుకు మాష్టర్ని నమ్మం; వంట వాళ్ళనీ నమ్మం; పాలవాళ్ళని అనలేనమ్మం. వాళ్ళందరిమీదా వీళ్ళిద్దరి నిఘా ఉంటేనేగాని రోజు వెళ్ళదు. ఎక్కడో ఏదో

కగంఠిపోతుంది. పంటవాళ్ళూ సప్లయర్లు తుట్రలు చేస్తారు. వేళాకోళానికి చేసినా, సరుకులూ, సామాన్లు దూబరా ధ్వనం చేపేస్తారు. నేనా, మునపట్లా ఓపిగ్గ అన్నీ చూసుకోలేక పోతున్నాను. పెర్మిట్లూ డబ్బా ఏర్పాటు చేసుకోడం, గల్లా పెట్టె దగ్గర కూచోడం తప్ప, పొగలోకి ఉక్కలోకి వెళ్ళలేకపోతున్నాను. అల్లుడు సలేసరి. ఎప్పుడూ తనకి సరిగ్గా మర్యాద జరగడం లేదన్నట్టే పెడ తాడు. మొహం.

ఎందుకో, వీళ్ళిద్దరూ ఇలాగ కొట్టుకోడం !

భద్రయ్య చెప్తున్నట్టు ఏదేనా భామాకలాపం ఇందేమో. నా కెలా తెలియ దిస్తారు ?.... కాఫీ హోటల్ ప్రొప్రయిటరు దగ్గర పెర్మిట్లూ కూడా గవర్నమెంట్ డిపార్ట్మెంట్ లో డైరెక్టర్ దగ్గర యల్ డీ సీలాగ బెదిరిపోతూ అనుబంధానికి వ్యక్తిగత స్వర్గ్య లేకుండా చేసుకుంటే ఇలాటి వివరా లందవు.

పోతే—డబ్బు విషయంలో ఏదేనా పేచీ వాచ్చుంటుందా? అలా జరి గుండదు. వీళ్ళ సంపాదిస్తున్నదెంత, అందులో మిగిల్చే దెంతుంటుంది? ఎవో కారణం చెప్పి నెలజీతం సగం ముందే ఎడ్వాన్స్ తీసేసుకుంటారు— అది కూడా యిద్దరూ బాక్సర్లొజునే యిమ్మంటారు. ఏం చేస్తారో. ఎవరో వాళ్ళ దేశంలో ఉన్న వాళ్ళకి సంపుతారు గాబోయి.

కారణం ఏదైనా, మొత్తంమీద అజన్మ విరోధుల్లా కొట్టుకున్నారు.... వాళ్ళ మళ్ళా కలుసుకోవాలి.... జకర్నొకరు క్షమాపణ అడిగి క్షమింసు కోవాలి.... అప్పుడు నా మనస్సు కుదుట పడుతుంది— వీళ్ళిద్దరూ ఈ కారణమీద విత్తిపోతే చూస్తూ ఊరుకోగలనా!

నడిచి నడిచి సోమయ్యగారి మామిడితోట దాకేనని తెలుసు కున్నాను. టైమ్ చూసేను. ఆరు గావస్తోంది. రోడ్డు తూరుపు వడమర్లుగా వుంది. ముందుకి చూసుకొని నడుస్తూ వుంటే తిన్నగా కళ్ళలో పడుతున్నాయి సూర్య కిరణాలు. రోజూ ఇలాగే నడుస్తూ వుంటాను. రోజూ యిదే వేళ. రోజూ, ఇవాళ లాగే, అస్తమించ బోతున్న సూర్యఖింబంలోకి చూడాలని అంతులే ని కుతూ హాలంగా వుంటుంది. చూస్తాను. చూస్తే సన్నటి మెరుగు పొలుసులు కళ్ళలో జీరాడి కళ్ళని అందమైన బాధలో పెడుతున్నాయి. కాని ఈ ఆకర్షణ ధన వ్యామోహంలా ఎప్పటికప్పుడే కొత్తగా వుంటుంది.

పాకలోకి వొంగి చూశాను. ఒక చాప పరిచి వుంది, గోడకి దగ్గరి సాను ఆ చాపమీద గోడ వేపొకటి ఇవతలి వేపాకటి రెండు తల గదాలు అడ్డదిడ్డంగా పడేసున్నాయి. ఇంకొకటి నిలువుగా గోడకి నిలబెట్టుంది. పేకాట అడి వెళ్ళేరు ఎవరోను, పేక ముక్కలు ఎత్తలేదు. అలాగే పరిచేసి వున్నాయి.

ఇంత బతుకూ బతికి ఇంటి వెనకాతల చచ్చినట్టు ఈ మురుగనూ నశే శనూ ఆఖరికి పేకాటాడి కొట్టుకున్నారా? ఇది సంభవమా? వాళ్ళ స్నేహానికి ఈ సంఘటనకీ అనుపాతం కుదరడం లేదే!

పాకలో తెళ్ళేను. డబ్బులేసి పేకాటాడుకొనే వాళ్ళు కొట్టుకోడం దాకా వొస్తే, పేక ముక్కలు ఎత్తడం మరిచిపోతే డబ్బులు కూడా తీసిజేబుల్లో పెట్టుకొనే తెలి వుండదు. ఈ పేకాట వెనకాతల ఏవేనా సీసాలూ గ్లాసులూ కూడ ఉన్నాయేమో చూడాలి.

చా ప మీద నే ననుకున్నట్టు గానే చిల్లర డబ్బులు కూడా వున్నాయి. గూట్లోగాని మరెక్కడా గాని సీసాల వాసనలేదు. వీళ్ళు ఇంకా అస్థాయి కి రా లే ద న్న మట.... ..

గోడకి చేరవేసిన తలగడా వెనకాతల ఏదో పంచిలాంటిది ఉన్నట్టుందే?....తలగడాని చిన్న తావు తన్నేను. మల్లన చప్పుడు చేస్తూ తోలు సంచి నిస్సహాయంగా చాప మీద పడ్డది.

డబ్బు....

సందేహంలేదు, ఈ డబ్బే, ఈ తోలు సంచే, కారణం....

తోలు సంచి చాలా తమాషాగా వుంది. చుట్టూరా పకడ్ బందీగా కుట్టేసి వుంది. ఒక వేపు నుంచి సన్నటి సందుంది, దాంట్లోంచి డబ్బులు వెయ్యోస్తున్నగాని తియ్యి డానికి వీలేదు, లో ప ల సన్నటి తోలు పొర వొకటి డబ్బులు వేస్తే తెరుచుకోడానికి చాలినంత స్ప్రింగ్ ఏక్స్ పాన్ తో వుంది, డబ్బులు తియ్యాలంటే అ పొ ర గట్టిగా ఆడ్డొస్తుంది. అటూ ఇటూ తిప్పి, దులిపి, బలా త్కారం చేసేను, ఒక్క నయాపైసా కూడా రాలలేదు, మంచి పనివాడి తనం పుపయోగించి అందంగా క్లిష్టంగా కుట్టేరు.

తోలుసంచికి ఓ వేపు మలయాళంలోనూ ఇంకోవేపు ఇంగ్లీషులోనూ,

ఆర్. నపేశన్, కె. మ. రుగన్ అని గిట్ట అక్షరాలతో అందంగా రాయబడి పుంది.

పాపం, పూర్ క్రీచర్స్-ఈ డబ్బు కోసం కొట్టుకున్నారన్న మాట.... అయినా ఈ ఇరవయ్యో శతాబ్దంలో కూడా ఆషాడభూతి కథలో సన్యాసి లాగ డబ్బు ఇలా సంచీలో పోసి దాచుకుంటారా?

వీది ఏమయితేనేం-ఈ డబ్బు కోసం- పవిత్రమైన సుదీర్ఘ స్నేహ బంధాన్ని క్షణంలో మరచిపోయి చావుబెబ్బలు కొట్టుకున్నారు.... వెధవ డబ్బు- అ- ఎంతంటుంది. మ హా వుం శే యా బై ఉంటుంది. నూరుంటుంది? లక్ష రూపాయలున్నా మాత్రం- అలా కొట్టుకోడమా? ఛీ!

ఆలోచించుకుంటూ రోడ్డుమీది కొచ్చేను.

ఇది వాళ్ళిద్దరి జాయింట్ బ్యాంక్. దీంట్లో ఎన్నో స్వేదబిందువుల ఫలం వుంది. దీనిమీద వాళ్ళు తెన్నో అశలున్నాయి. దీని కొక లెక్క ఉన్నాదో లేదో! రెక్కా డొక్కా వున్నా లేకపోయినా దీంతో ఏం చెయ్యాలో వాళ్ళు ముందే అనుకొని వుంటారు-ఏముంది, హోటలు సెర్వర్లలాగే కష్టపడి దాచి దాచి స్వంతంగా హోటలు పెడతారు. ఈ మూల ధనమీద ఆశలు ఆధారంగా వాళ్ళిద్దరూ అహర్నిశలూ కష్టపడ్డమే కాక ఒకరొకరు అంటిపెట్టుకుని కూడా వుంటున్నారు. దీనివల్ల వాళ్ళ లోపల ఒకరిమీద ఒకరికి అనుమానం కాబోలు - అయినా, దీనివల్ల వాళ్ళ స్నేహం చిక్కబడింది. స్నేహబంధంవల్ల యిది పవిత్ర మైంది.

అయినా, ఇవాళ వాళ్ళిద్దరికీ దెబ్బలాట పెట్టింది యిదే-చెప్పలేం-ఎంత విచిత్రం!

డాక్టరుకి చాలా డబ్బు ఇవ్వవలసొస్తుంది. గ్లాకోజ్ ఇంజక్షన్లు, రక్తం ఎక్కించడం ఆలాటి వేవో చాలా చెప్పేడు రెడ్డి. వంద రూపాయలు దాటొచ్చు వాళ్ళని నా కుటుంబంలో మనుషుల్లా చూడవన్నాను. అంత జాగ్రత్తగా చూసి మరీ వైద్యం చెయ్యమని రెడ్డికి చెప్పేను. ఎంత డబ్బైనా సరే నేనే యిస్తాను.

పాపం-పూర్ క్రీచర్స్-క్షణంలో ఒళ్ళు మరచిపోయారు....వాళ్ళకేదేనా ఉపకారం కూడా చెయ్యాలి. నిజానికి ఈ సంచితో ఈ డబ్బు మళ్ళీ వాళ్ళకి ఇచ్చెయ్యడం కూడా ఓ వుపకారమే. కాని అది నా విషయంలో కేవలం డ్యూటీ. ఇది వాళ్ళకి జాగ్రత్తగా అందజేస్తాను. ఇదే కాదు. వాళ్ళు హోటలు పెట్టుకోడానికి మూలధనం తక్కువయ్యేటట్లయితే మరో యాభయ్యో వందో - ఎంత కావలిస్తే అంతకూడా నేనే యిస్తాను....

ఈ విధంగా వాళ్ళు నా వ్యాపారానికి చేసిన మేలుకి బదులు తీర్చుకుంటాను. నయం- ఇది ఇంకెవరి చేతుల్లోనైనా పడితే ఎంత ప్రమాదం జరిగి పోయేది!

ఒరే అబ్బాయిలూ, డబ్బు పాపిష్టిది; ఈ డబ్బుకోసం ఇంకెప్పుడూ కొంటు కోమని ప్రమాణం చెయ్యండి- అని చెప్పి ఈ నంచి వాళ్ళకి వొప్పచెప్తాను. బాగా బుద్ధి చెప్తాను.

అదే మంచిది.

స్నానం చేసోచ్చేసరికి; మా మనవడు (తొమ్మిదేళ్ళవాడు) నేను నాపరుపు మీద దుప్పటీ కింద పెట్టిన ఆ తోలుసంచినీ ఎప్పుడు కనిపెట్టేశాడో! కనిపెట్టి, పరుపుమీద మఠం వేసుకూచుని, ఆ సంచీ ఎలా తెరవడమా అని తికమక పడుతున్నాడు. వాడి గడుసుతనానికి ఏదో పుత్రోత్సాహం లాంటి నవ్వొచ్చింది. కొడుకైనా వాడే, మనవడైనా వాడే, నాకు. వాడికి ఇప్పట్నుంచే డబ్బూ, ఆ జాగ్రా అవన్నీ-ఊఁ—

‘ఒరే, గోవిందు! అదలా పెట్టి వెళ్ళు!’

‘ఇందులో ఎంతుంది తాతా’

‘వెళ్ళరా, అంచే!’

‘ఎంతుండో చెప్తే!’

అమ్మాయిని పిల్చి వాణ్ణి తీసికెళ్ళ మన్నాను.

జాగ్రగా మా సేసరికల్లా వాడాసంచినీబ్బేడుతో కొద్దిగా కోసేదేని తెలిసింది. నేనికో రెండు నిమిషాలు రాకపోతే వాడు ఆ సంచీని పూర్తిగా తెరిచే వుండేవాడు.

అది సరే—ఇప్పుడిదెలాగ! పాపం, వాళ్ళ సంచీ-ఎన్నాళ్ళనించో వాళ్ళ క్కూడా లెక్క తెలియని పద్ధతిలో డబ్బు దాచుకుంటున్న ఈ తోలుసంచి ఇలా కోసేశాడే, వీడు! దీనికి వాళ్ళ కేమని చెప్పడం?

-అఁ దానికేముంది బ్రహ్మాండం. ఇలా యిలా, మా మనవడు ఏదో తెలిక బ్బేడుతో చిన్న గంటు పెట్టేడని చెబితే సరీ.

కాని, అసహ్యంగా వుంది. ఆగంటు.

పోనీ, పూర్తిగా కోసేసి, ఆ లోపలున్నదంతా తీసి వేరే సంచీలోనో, డబ్బీలోనో జాగ్ర ర్త పెడితేసరి—

అప్పుడు అందులో వున్న డబ్బు ఎంతో కూడా సరిగ్గా లెక్క తెలుస్తుంది. లేకపోతే ఈ గోవిందుగాడు మళ్ళా వొచ్చి దులుపుకుంటే కొంత లాలి పడొచ్చు.

ఎంత సొమ్ముండో, అందులో?

ఎంత సొమ్ముకోసం వాళ్ళెద్దరూ అంత ఆవేశంలో వడ్డారో?

ఎంత, ఆ సొమ్మెంత?

గబగదా తలుపెసి జేతు తీసి జాగ్రత్తగా ఆ తోలునంచీ అంచు కోసిశాను. పరుపుమీద అంతుకన్నా జాగ్రత్తగా మతం వేసుకు కూర్చుని అందులో వున్న వన్నీ వాలకదోసిను.

అందులో—

నే నిందాక తాటాకు పాకలో నా చేత్తో పోసిన చిల్లర యదాతధంగా వుంది.

తొమ్మిది అర్చరూపాయి నాజేలు.....

పన్నెండు విచ్చ రూపాయలు....

ఇరవై మూడు బంగారు నవర్యులు.

రాళ్ళు పొదిగిన ఉంగరాలు; నాలుగు సాదావి మూడు—

ఇవి కాక

నోట్లు- మడతపెట్టి దారంవేసి కట్టి వున్నాయి.

అవి ముందుగా అక్కడ పెట్టి సంచీ అంచులు కుట్టినట్టున్నారు. లేకపోతే అవి ఆ సన్నటి సందులోంచి దూరవు.

పది రూపాయిల నోట్లు.... ఒకటి.... రెండూ.... అబ్బ! ముప్పైయ్యొకటి —ఓరిపాబో—యాభై రెండు—!

నూరు రూపాయిల నోట్లు.... ఒకటి.... రెండూ.... మూడూ.... నాలుగూ.... పదీ.... పదిహేడు—ఇరవై నాలుగూ.... ముప్పయి మూడూ.... ముప్పయ్యేడు!

మొత్తం-అమ్మబాబోయ్—

వీళ్ళ దగ్గరింత డబ్బుందా?— వాళ్ళకి తెలుసునా. ఇంతుందని?— ఇంత డబ్బుండీకూడా నా హోటల్లో పనిచేస్తున్నారా!?

వాళ్ళ సిగ్గోసిరి- సమయానికి నాకు తెలిసిందిగాని లేకపోతే రేపో నేడో వేరే హోటలు పెట్టేసేవాళ్ళే- నాకు బోకరా యిచ్చేవాళ్ళే.

నే నెంత అదృష్టవంతుణ్ణి!

ఎవరికేనా తెలుస్తుందేమో!

ఎలా తెలుస్తుంది? వాళ్ళకి నేను అక్కణ్ణించి తీసి తెచ్చేనని తెలియాలి; వాళ్ళు ఎవరితోనైనా చెప్పాలి. అప్పుడు కదా, తెలియడం!

వాళ్ళెవరికీ పోయిందన్న సంగతేనా చెప్పరు.... చెప్పలేరు!

నాకు తెలుసు- అది ఎక్కడో ఎత్తుకొచ్చిన సొమ్మే!

నయం- ఇది ఇంకెవరి చేతుల్లోనైనా పడింది కాదు.

* *